

NOTAT

Titel	Vurdering af PTU Handicappbiler og køreskole
Fra:	Socialstyrelsen
Til:	Social- og Integrationsministeriets departement
Resumé:	Notatet indeholder en vurdering af, om PTU Handicappbiler og køreskole rummer specialviden, samt om der findes tilsvarende specialviden andetsteds

7. februar 2013

Rådgivning

Sagsnr: 12/036642

Lars Jensen

lje@socialstyrelsen.dk

Samlet vurdering

Socialstyrelsen vurderer samlet set, at:

- *PTU Handicappbiler besidder en specialiseret viden, der er anvendelig i de mest komplicerede sager om vurdering af køreegnethed og indretning af køretøjer til svært handicappede. Denne viden om, og erfaring med, de mest komplicerede vurderings- og indretnings-sager vurderes ikke at findes andre steder i landet.*
- *PTUs køreskole besidder en specialiseret viden, der er anvendelig i sager, hvor borgere med komplekse fysiske og kognitive funktionsnedsættelser har brug for praktisk undervisning i kørsel i specialindrettede køretøjer. Det er Socialstyrelsens vurdering, at denne viden om, og erfaring med, undervisning af borgere med de mest komplekse funktionsnedsættelser ikke findes andre steder i landet.*
- *Socialstyrelsen indstiller på baggrund af ovenstående til, at kommunekontakttrådene som ansvarlige for rammeaftalerne overvejer hvordan det sikres, at kommunerne også fremover har adgang til den mest specialiserede viden, der på nuværende tidspunkt alene vurderes at eksistere i tilknytning til PTU Handicappbiler og køreskole.*

Baggrund for vurderingen

Baggrunden for Socialstyrelsens vurdering af, om PTU Handicapbiler og køreskole rummer specialviden, er Socialministerens aftale med Kommunernes Landsforening af 10. februar 2012. Her blev det aftalt, at Socialministeren i tilfælde af akutte sager om lukning af særlige tilbud, hvor der er en risiko for, at specialiseret viden går tabt, kan bede Socialstyrelsen om under inddragelse af VISO-netværket at gå i dialog med det relevante KKR med henblik på i fællesskab at få foretaget en vurdering af, om den pågældende institution rummer specialviden, samt om der findes tilsvarende specialviden andetsteds.

På baggrund af benævnte aftalte har Socialministeren i november 2012 bedt Socialstyrelsen om at vurdere, om PTU Handicapbiler og køreskole rummer specialviden, samt om der findes tilsvarende specialviden andetsteds.

Grundlag for vurderingen

Socialstyrelsens vurdering af, om PTU Handicapbiler og køreskole rummer specialviden, samt om der findes tilsvarende specialviden andetsteds er foretaget sammen med kommunekontaktrådene, og der er gennemført en høringsrunde blandt alle de 5 kommunekontaktråd.

Socialstyrelsens vurdering af, om PTU Handicapbiler og køreskole rummer specialviden er baseret på vurderinger fra fagprofessionelle i København, Aarhus, Aalborg og Odense kommune. Derudover er der indhentet vurderinger fra tre af landets største bilopbyggere, ligesom vurderinger fra Specialrådgivningen i Holbæk, der er en del af VISOs specialistnetværk, har indgået i vurderingen. Endelig er der indhentet vurderinger fra Rigspolitiets færdselssektion.

Vurderingerne fra de nævnte parter er indhentet gennem telefoniske interviews gennemført i perioden 7.-23. januar 2013. Der er gennemført telefoninterviews med Pauli Bording, Sundhed og Omsorg, Aarhus kommune, Jytte Nielsen, Aktivitet og træning, Odense kommune, Malene Pekruhn, Bevillingsenhed Voksen Handicap, Aalborg kommune, Karen Svarre Nielsen, Handicapcenter København, Københavns kommune, Lars Langhøj, Langhøj Auto-indretning, Dorte Falkenberg Nielsen, Autohuset Vestergaard, Robert Nielsen, Handicare, Jane Kamstrup Nielsen, Specialrådgivningen Holbæk og Andreas Roost, Rigspolitiets færdselssektion.

Udgangspunktet for vurderingen af, om PTU Handicapbiler og køreskole rummer specialviden har været PTUs beskrivelse af egen specialiserede viden af 19. december 2012. På baggrund af beskrivelsen fra PTUs er der opstillet to hypoteser, og afprøvningen af disse hypoteser udgør grundlaget for den samlede vurdering af, om PTU Handicapbiler og køreskole rummer specialviden, samt om der findes tilsvarende specialviden andetsteds. Afprøvningen af de to hypoteser er baseret dels på de omtalte aktørers vurderinger af PTU Handicapbiler og køreskole, og dels på en vurdering af samme aktørers beskrivelser af egne kompetencer og praksis.

Afgrænsning af vurderingen

Socialstyrelsen har alene foretaget en vurdering af, hvorvidt PTU Handicapbiler og hjælpemidler har specialiseret *viden*, der ikke findes andet sted, og vurderingen omfatter således ikke en vurdering af, om PTU har tekniske hjælpemidler og andet udstyr, der ikke findes andet sted. Socialstyrelsen forholder sig desuden ikke til hensigtsmæssigheden af en eventuel lukning af PTU Handicapbiler og køreskole, men alene til, om der er tale om unik specialviden i det konkrete tilbud.

Vurdering af PTU Handicapbiler og køreskole

På baggrund af PTUs beskrivelse af egen specialiserede viden af 19. december 2012 er der opstillet to hypoteser, der er blevet efterprøvet på basis af

- 1) de ovenfor benævnte aktørers vurderinger af PTU Handicapbiler og køreskole, og
- 2) en vurdering af samme aktørers beskrivelser af egne kompetencer og praksis.

Hypotese 1:

PTU Handicapbiler besidder en unik faglig viden, der er nyttig i de mest komplicerede opgaver, eksempelvis i tilfælde, hvor handicappet er meget omfattende, hvor der er meget få ekstremiteter, der kan bruges til at betjene et køretøj eller i tilfælde hvor den pågældende borger har meget få kræfter.

Socialstyrelsens vurdering:

På baggrund af de indhentede vurderinger fra kommunekontakttråd, kommuner, bilopbyggere, Specialrådgivningen i Holbæk og Rigspolitiets færdselssektion vurderer Socialstyrelsen, at PTU Handicapbiler besidder en specialiseret viden, der er anvendelig i de mest komplicerede sager om vurdering af køreegnethed og

indretning af køretøjer til svært handicappede. Det er Socialstyrelsens vurdering, at denne viden om, og erfaring med, de mest komplicerede vurderings- og indretningssager ikke findes andre steder i landet.

Grundlag

KKR Midtjylland, KKR Hovedstaden og KKR Sjælland vurderer, at PTU Handicapbiler har en specialiseret viden, der ikke findes andre steder. Denne viden anvendes i de mest komplicerede sager om vurdering af køreegnethed og indretning af køretøjer, hvor borgeren har komplekse og sammensatte fysiske og/eller kognitive funktionsnedsættelser. KKR Syddanmark vurderer overordnet, at medlemskommunerne, med undtagelse af en kommune, ikke gør brug af PTU. Den medlemskommune fra Region Syddanmark, der anvender PTU har vurderet, at PTU i forhold til køreegnethedsvurderinger af borgere med komplekse funktionsnedsættelser, har en specialiseret viden, der ikke findes andre steder. Dette gælder eksempelvis borgere med erhvervede hjerneskader, sclerose og andre progredierende lidelser. KKR Nordjylland har overordnet vurderet, at medlemskommunerne ikke anvender PTU, og at opgaven løftes af de enkelte medlemskommuner i samarbejde med forskellige samarbejdspartnere, herunder private bilopbyggere.

Informanterne fra de fire kommuner København, Aarhus, Aalborg og Odense vurderer samstemmende, at PTU Handicapbiler har en specialiseret viden i forhold til de mest komplicerede og specialiserede sager om vurdering af køreegnethed og indretning af biler til borgere med komplicerede og omfattende handicap. Aarhus og Odense anvender begge PTU, mens Københavns kommune anvender PTU i mindre omfang. Aalborg kommune angiver, at de ikke gør brug af PTUs tilbud.

Informanterne fra Odense og Aarhus kommune peger derudover på, at PTU Handicapbiler kan levere en uvildig rådgivning, der vurderes at være værdifuldt i sager hvor der er uenighed mellem myndighed og borgere.

Informanterne fra bilopbyggerne Autohuset Vestergaard og Langhøj Autoindretning vurderer, at PTU Handicapbiler har en specialiseret viden i forhold til de mest komplicerede sager om køreegnethedsvurdering og indretning af biler. Vurderingen er, at PTUs specialiserede viden både er baseret på en omfattende praktisk erfaring med vurderinger og indretning af biler samt et indgående kendskab til sammenhængene mellem forskellige sygdomme og de deraf følgende funktionsnedsættelser, der både er baseret på erfaring og det tilknyttede personale uddannelsesmæssige sammensætning. Informanten fra bilopbyggeren Handi-

care vurderer *ikke*, at PTU Handicapbiler har en unik specialiseret viden. Derudover vurderer Handicare, at PTU i forhold til måling af reaktionstid på nuværende tidspunkt har særlige muligheder, men dette skyldes ikke tilstedeværelsen af specialiseret viden, men alene adgangen til særlige tekniske hjælpemidler og indretninger.

Specialrådgivningen Holbæk vurderer overordnet set, at PTU Handicapbiler og Køreskole har en specialiseret viden, der ikke findes andre steder, men denne viden vurderes at være knyttet til køreskoledelen. Specialrådgivningen Holbæk vurderer, at PTU Handicapbiler på nationalt plan er dem, der har størst erfaring omkring køreegnethedsvurderinger og indretning af handicapbiler, men den unikke specialiserede viden er knyttet til køreskoledelen, da valg og indretning af handicapbiler også kan foretages andre steder.

Politiet er, jf. den gældende lovgivning, forpligtet til at foretage køreegnethedsvurderinger i alle typer sager, og i den forbindelse indgår testresultater og lignende fra PTU som en del af sagsmateriale i et mindre antal sager. Rigspolitiets færdselssektion vurderer i den sammenhæng, at PTU Handicapbiler formentlig er de eneste, der på nuværende tidspunkt kan underbygge vurderinger af borgere i de mest komplekse sager, hvor borgeren eksempelvis er svært scleroseramt. Det understreges dog, at denne type sager udgør en meget begrænset andel af den samlede mængde sager, og det er desuden vurderingen, at andre aktører relativt hurtigt vil kunne opbygge kompetence til at levere vurderinger og tests, der modsvarer PTUs.

Hypotese 2:

PTUs køreskole besidder en unik faglig viden, der er anvendelig i de mest komplicerede sager, hvor borgere med komplekse funktionsnedsættelser skal oplæres i at føre et køretøj. Den unikke faglige viden er baseret på en omfattende erfaring med oplæring af borgere med mange forskellige typer fysiske og kognitive sygdomme og funktionsnedsættelser, samt et fagligt miljø der giver mulighed for udveksling af erfaringer mellem de tilknyttede kørelærere.

Socialstyrelsens vurdering:

På baggrund af de indhentede vurderinger fra kommunekontakt råd, kommuner, og Specialrådgivningen i Holbæk vurderer Socialstyrelsen, at PTUs køreskole besidder en specialiseret viden, der er anvendelig i sager, hvor borgere med komplekse fysiske og kognitive funktionsnedsættelser har brug for praktisk undervisning i kørsel i specialindrettede køretøjer. Det er Socialstyrelsens vurdering, at denne viden om, og erfaring med, undervisning af borgere med de mest komplekse funktionsnedsættelser ikke findes andre steder i landet.

Grundlag

KKR Midtjylland, KKR Hovedstaden og KKR Sjælland vurderer, at PTUs køreskole har en specialiseret viden, der ikke findes andre steder. Denne viden anvendes generelt i sager hvor politiet stiller krav i kørekortet, og borgeren ikke har mulighed for at benytte en almindelig køreskole. PTU Køreskoles specialiserede viden anvendes desuden i sager, hvor borgere er utrygge ved at føre et bevilget køretøj, og derfor har behov for køretimer – f.eks. i sager hvor borgeren på grund af en funktionsnedsættelse bevilges et større køretøj, end vedkommende er vant til at føre. KKR Nordjylland og KKR Syddanmark vurderer overordnet, at deres medlemskommuner i vid udstrækning ikke gør brug af PTU Handicapbiler og køreskole, og har derfor ikke særskilte vurderinger af PTUs køreskole.

Informanterne fra København og Aarhus kommuner vurderer, at PTUs køreskole besidder en unik specialiseret viden, der underbygges af, at PTU vurderes at have adgang til alle nødvendige tekniske indretninger og hjælpemidler. PTUs kørelærere har opbygget unik erfaring gennem samarbejdet med de øvrige personalegrupper på PTU, og denne erfaringsbase vurderes ikke at eksistere andre steder. Informanterne fra Odense og Aalborg kommuner har ikke særskilte vurderinger af PTUs køreskole.

Informanten fra bilopbyggeren Handicare vurderer overordnet, at PTU med deres køreskole besidder en funktion, der ikke findes tilsvarende andre steder – der er dog ikke nødvendigvis tale om en specialiseret viden.

Specialrådgivningen i Holbæk vurderer, at PTUs køreskole besidder en unik specialiseret viden og erfaring om undervisning af borgere med meget komplekse funktionsnedsættelser. Specialrådgivningen i Holbæk vurderer overordnet, at

PTUs køreskole har den største samlede erfaring med undervisning af borgere

med komplekse funktionsnedsættelser, og den viden og erfaring, der findes i PTUs køreskole vurderes ikke at eksistere andre steder i landet.

Informanterne fra *bilopbyggerne Autohuset Vestergaard og Langhøj* samt fra *Rigspolitiet* har ikke eksplicitte vurderinger i forhold til PTUs køreskole.